

Dzīvnieks cilvēkam ir ne tikai draugs, bet arī ļoti liela atbildība

Renāte Kuške,

Zāļu valsts aģentūras Veterināro zāļu reģistrācijas nodaļas pārvaldes eksperte

Jau ilgāku laiku Latvijā tiek runāts par pareizu un atbildīgu izturēšanos pret dzīvniekiem. Taču, kā apliecina pēdējo gadu statistika, nežēlīga un cietsirdīgā izturēšanās pret cilvēku labākajiem draugiem nebūt nav retums, patiesībā – šāda veida necilvēciska attieksme pret dzīvniekiem kļūst zināma ar katru dienu arvien biežāk. Tāpēc ir svarīgi apzināties tās prasības, kuras ir nepieciešamas, lai dzīvnieku uzturēšana un kopšana būtu patīkama ne tikai abām pusēm, bet arī atbilstu Latvijas Republikas likumdošanai. Šajā gadījumā pievērsīsim uzmanību istabas dzīvnieku labturības prasībām.

Latvijā likumus, kas atbilst istabas dzīvnieku uzturēšanas prasībām, var minēt daudz, tomēr lielākai skaidrībai par to, kas jādara cilvēkam, rūpējoties par savu dzīvnieku, ir jāzina divi pamatdokumenti – Dzīvnieku aizsardzības likums un Ministru kabineta (12.04.2006.) noteikumi Nr. 266 "Labturības prasības mājas (istabas) dzīvnieku turēšanai, tirdzniecībai, pārvadāšanai un demonstrēšanai publiskās izstādēs, kā arī suņu apmācībai". Kā vienā, tā arī otrā gadījumā tiek atrunāts viss, kas nepieciešams dzīvnieku, tajā skaitā arī istabas dzīvnieku, labturībai. Lai ikvienam būtu skaidrs, kas ir labturība, MK noteikumos tā ir skaidrota kā dzīvnieku fizioloģisko vajadzību nodrošināšanas pasākumu kopums jeb citiem vārdiem sakot – viss nepieciešamais, lai jūsu dzīvnieciņš justos labi gan fiziski, gan arī morāli.

Tomēr kā svarīgākais jāpiemin Dzīvnieku aizsardzības likuma galvenais noteikums – cilvēces ētiskais pienākums ir nodrošināt visu sugu dzīvnieku labturību un aizsardzību, jo katrs īpatnis pats par sevi ir vērtība. Cilvēkam ir morāls pienākums cienīt jebkuru radību, izturēties pret dzīvniekiem ar iejūtīgu sapratni un tos aizsargāt. Nevienam nav atļauts bez pamatota iemesla nogalināt dzīvniekus, nodarīt tam sāpes, radīt ciešanas vai citādi kaitēt. Tas attiecas arī uz veterinārmedicīnas speciālistiem, jo sniedzot veterinārmedicīniskos pakalpojumus, veterinārārstam ir jāievēro daudzi profesionālās ētikas principi un drošas veterināro zāļu lietošanas prasības. Pēc veterināro zāļu lietošanas, ja tiek novērotas negaidītas nelabvēlīgas reakcijas, ir nekavējoši jāziņo veterinārārstam, lai tas savukārt par to ziņotu mums – Zāļu valsts aģentūrai. Piedaloties ziņošanas sistēmā, tiks nodrošināta labāka veterināro zāļu izziņāšana, sniedzot labumu dzīvniekam un sabiedrībai kopumā.

Tātad, lai nodrošinātu maksimāli kvalitatīvu, piemēram, suņu uzturēšanu, ir jāņem vērā vismaz šādas pamatprasības:

- suni drīkst atsavināt pēc astoņu nedēļu vecuma sasniegšanas un divas nedēļas pēc pēdējās vakcinācijas;
- ikvienam saimniekam, kas dodas iepirkties, līdz ņemot savu suni, ir jāzina, ka dzīvnieku pie tirdzniecības vietas ir jāpiesien pavadā, kas nav garāka par vienu metru;
- jāņem vērā arī to, ka sunīšiem, kuri vecāki par trim mēnešiem, ir nepieciešama vismaz 30 minūšu ilga pastaiga ne retāk kā divas reizes diennaktī;
- pilnvērtīga ēdināšana jūsu dzīvnieciņam ir nepieciešama ne retāk kā vienu reizi dienā, neaizmirstot par brīvi pieejamu ūdeni jebkurā diennakts laikā;

- ikvienam sunim ir nepieciešama vismaz divus centimetrus plata ādas kaklasaite un tiem sunīšiem, kuri dzīvo ārpus telpām, nepieciešama vismaz trīs metrus gara ķēde un ne īsāka.

Atcerieties, ka suni līdz desmit mēnešu vecumam nedrīkst turēt piesietu, bet pirms tam pārliedzieties, vai jūsu suns vispār ir piemērots turēšanai ārā apstākļos.

Arī kaķu turēšanai mājas apstākļos ir noteiktas dažādas prasības, kas dzīvnieku īpašniekiem jāņem vērā:

- kaķi drīkst atsavināt pēc desmit nedēļu vecuma sasniegšanas un divas nedēļas pēc pēdējās vakcinācijas;
- ja jūsu kaķis ir sterilizēts, tad pēc sešiem mēnešiem tas var brīvi uzturēties ārpus īpašnieka vai turētāja valdījuma vai citā teritorijā;
- svarīgi ir nodrošināt savam kaķim kaķu tualeti (speciāla kastīte), pilnvērtīgu barību un svaigu ūdeni;
- būtiska ir kontaktēšanās ar cilvēku vismaz divas reizes dienā.

Kaķi, kā jau mēs visi zinām, ir dzīvnieki, kuriem svarīgi pierādīt savu pieķeršanos cilvēkam un saņemt pretī mīlestību un gādību.

Kas attiecas uz citiem dzīvnieciņiem, ņemiet vērā, ka, piemēram, putnu būrīti nepieciešams tīrīt vismaz reizi nedēļā, zivju akvāriji jātīra vismaz reizi divās nedēļās.

Visiem istabā dzīvojošiem dzīvnieciņiem ir nepieciešamas rūpes un gādība, ņemot vērā visus noteikumus, kuri atbilst cilvēcīgai un kvalitatīvai dzīvošanai.

Protams, arī dzīvnieku īpašniekiem ir savas tiesības un pienākumi.

Galvenais pienākums ir apzināties savu atbildību un turpmāko rīcību, kas būs nepieciešama, iegādājoties un rūpējoties par savu mājdzīvnieku.

Arī tad, ja dzīvnieks noklīst vai pazūd, ikviena īpašnieka pienākums ir nodrošināt tā meklēšanu. Nepieciešamības gadījumā - apbedīšanu, ja dzīvnieciņu piemeklējusi kāda nelaime. Vedot mājdzīvnieku pastaigā, noteikti jāsavāc apdzīvotu vietu teritorijā sava dzīvnieka ekskrementi. Ikvienam dzīvnieciņam, tāpat kā cilvēkam, ir nepieciešama vakcinēšana, turklāt pēc visiem standartiem, kas noteikti Veterinārmedicīnas likumā. Vakcinēšanu var veikt tikai profesionālis – veterinārārsts. Veterinārārsts ne tikai sastādīs vakcinēšanas kalendāru, bet arī sniegs neatliekamo palīdzību jebkurā situācijā, kad tā būs nepieciešama jūsu dzīvniekam.

Dzīvnieku īpašnieki nav tiesīgi izmantot vairošanai slimus mājdzīvniekus, kā arī tādus, kuriem ir iedzimta pataloģija vai tie ir fizioloģiski, ģenētiski nesaderīgi; izmitināt savu dzīvnieciņu uz mājas balkona vai lodžijas; turēt dzīvniekus antisanitāros apstākļos; nedrīkst dzīvnieku patvaļīgi eitanazēt, turklāt kategoriski aizliegts izdarīt ķirurģiskas operācijas, lai pārveidotu tā ārējo izskatu (piemēram, ausu un astu apgriešana) vai citos neārstnieciskos nolūkos, izņemot gadījumus, kad operāciju noteicis praktizējošs veterinārārsts.

Nemot vērā to, ka ikviens dzīvnieka saimnieks apzinās savu atbildību, ir nepieciešams arī apzināties, ka arī dzīvniekiem ir savs Aizsardzības likums. Tas ir Saeimas pieņemts un Valsts prezidenta izsludināts. Tādējādi minētā likuma neievērošana ir sodāma. Ikviena cilvēka cietsirdīga izturēšanās pret dzīvnieku tiek sodīta saskaņā ar likumu. Cietsirdīga izturēšanās ir ne tikai dzīvnieku nogalināšana (izņemot likuma noteiktos gadījumus), sakropļošana, mocīšana un spīdzināšana, bet arī dzīvnieka atstāšana bezpalīdzīgā stāvoklī vai bez aprūpes, kā arī kaitināšana, uzrīdīšana (izņemot darba mācību gadījumus) un izmantošana, liekot tam pārsniegt savas dabiskās spējas, turklāt aizliegts ir dzīvnieka mātītes piedāvāšana un izmantošana dzīvnieka tēviņa dzimumtieksmju apmierināšanai bez nolūka iegūt pēcnācējus. Ar visiem noteikumiem var iepazīties Latvijas Republikas Dzīvnieku aizsardzības likumā.

Apzinoties visus noteikumus un likumus par dzīvnieku labturību, ikviens saimnieks būs savam mīlulim lielisks draugs un īpašnieks. Cilvēciskais pienākums ir ne tikai rūpēties par saviem dzīvnieciņiem, bet nepieciešamības gadījumā ziņot, ja esat pamanījis cietsirdīgu un bezatbildīgu izturēšanos no citu cilvēku puses pret savu mājdzīvnieku vai arī jebkuru citu dzīvu būtni. Protams, atcerieties arī to, ka šādos gadījumos jūs varat vērsties pašvaldības policijā un Pārtikas un veterinārajā dienestā, kas noteikti pārbaudīs jūsu sniegto informāciju un pieņems pareizo lēmumu dzīvnieku mocīšanas izbeigšanai, saucot pie atbildības īpašnieku vai personu, kuru jūs būsiet redzējis necilvēcīgi izturēties pret dzīvniekiem.

Pats būtiskākais ir atcerēties, ka dzīvnieks cilvēkam ir ne tikai labākais draugs, bet arī ļoti liela atbildība, kuru mēs uzņemamies, iegādājoties suni vai kaķi, vai jebkuru citu dzīvnieku. Turklāt, ja ikviens dzīvnieka īpašnieks mīlēs un rūpēsies par saviem dzīvniekiem, tad nebūs nepieciešams satraukties par cietsirdību un neētisku rīcību pret viņiem. Audzināsim sevī un savos bērnus līdzjūtību, atbildības sajūtu un mīlestību pret saviem mazajiem brāļiem, jo diemžēl dzīvnieki nevar mums pateikt, ko mēs darām nepareizi, bet ar savu mīlestību viņi spēj apliecināt, ka to īpašnieks ir viņa labākais draugs.

Diemžēl, nereti vēlot labu, mēs savam dzīvniekam nodarām pāri, neprofesionāli lietojot zāles. Atcerēsimies, ka zālēm ir duāla daba – zāles var kļūt par draugu vai ienaidnieku atkarībā no veida, kā tās lieto.

Lai nodrošinātu veterināro zāļu uzraudzību un drošu to lietošanu dzīvniekiem, Eiropas Savienībā ir izveidota ziņošanas sistēma par klīniskā praksē novērotām veterināro zāļu blakusparādībām. Tajā ir jāiesaistās arī Latvijas veterinārārstiem un dzīvnieku īpašniekiem.

Uzticieties savai pieredzei un intuīcijai. Ziņojiet arī tad, ja šaubāties par veterināro zāļu lietošanas un novērotās reakcijas cēlonisko sakaru!

Par dzīvniekiem novērotām veterināro zāļu blakusparādībām aicinām ziņot:

Veterināro zāļu reģistrācijas nodaļa,

Zāļu valsts aģentūra,

Jersikas iela 15, Rīga, LV – 1003

Tālrunis: 67078453

Kam ziņot, ja ir pārkāpti dzīvnieku labturības noteikumi:

Pašvaldības policijai;

*Pārtikas un veterinārajam dienestam pa tālruni 7027402 (dienesta uzticības tālrunis
darbojas visu diennakti);*

Pārtikas un veterinārā dienesta rajona pārvaldei.